

Sygn. akt III AUa 515/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 marca 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Barbara Białecka
Sędziowie:	SSA Urszula Iwanowska (spr.) SSO del. Beata Górską
Protokolant:	St. sekr. sąd. Katarzyna Kaźmierczak

po rozpoznaniu w dniu 12 marca 2015 r. w Szczecinie

sprawy M. H.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o wypłatę renty rodzinnej

na skutek apelacji ubezpieczonej

od wyroku Sądu Okręgowego w Koszalinie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 28 kwietnia 2014 r. sygn. akt IV U 162/14

1. oddała apelację,

2. zasądza od M. H. na rzecz Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego kwotę 120 zł (sto dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

SSO del. Beata Górską SSA Barbara Białecka SSA Urszula Iwanowska

III A Ua 515/14

UZASADNIENIE

Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego decyzją z dnia 31 stycznia 2014 r. ustalił M. H. prawo do renty rodzinnej po zmarłym współmałżonku J. H. i jednocześnie pouczył ją, że świadczenie będzie wypłacane jedynie w przypadku, gdy zostanie wybrane przez ubezpieczoną. Ponieważ M. H. wybrała świadczenie rentowe z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych świadczenie ustalone na podstawie zaskarżonej decyzji nie jest wypłacane.

W odwołaniu od powyższej decyzji M. H. wniosła o wypłacanie świadczenia w wyliczonej wysokości podnosząc, że powinna otrzymywać świadczenie w wysokości 85% świadczenia należnego jej zmarłemu mężowi. Skoro J.

H. otrzymywał świadczenie zarówno z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, jak i z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, to łączna kwota świadczenia powinna stanowić podstawę renty rodzinnej.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie podnosząc, że wprawdzie J. H. przysługiwało świadczenie zarówno z ubezpieczenia pracowniczego, jak i ubezpieczenia rolniczego, i otrzymywał w związku z tym obydwa świadczenia w zbiegu, ale przywilej ten nie może być zastosowany wobec ubezpieczonej. Aktualnie stan prawny uległ zmianie i nie jest możliwe wypłacanie świadczenia z dwóch różnych źródeł.

Wyrokiem z dnia 28 kwietnia 2014 r. Sąd Okręgowy w Koszalinie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie.

Powyższe orzeczenie Sąd Okręgowy oparł o następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne:

J. H. urodził się w dniu (...) w rodzinie rolniczej. Stąd już od dzieciństwa pracował na roli. Początkowo pomagał rodzicom w ich gospodarstwie rolnym, a od 1972 roku prowadził własne gospodarstwo rolne. Jednocześnie pracował na podstawie umowy o pracę w Gminnej Spółdzielni (...) w S.. W 1966 roku ożenił się z M. H. i pozostawał z nią we związku małżeńskim do chwili swojej śmierci.

Z racji swojej sytuacji zawodowej J. H. korzystał z podwójnego ubezpieczenia pracowniczego i rolniczego w dwóch różnych instytucjach: Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych i w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego. W związku z tym, po spełnieniu ustawowych przesłanek nabył prawo do dwóch świadczeń: to jest emerytury pracowniczej i emerytury rolniczej. Świadczenie było wypłacane w zbiegu.

Sytuacja M. H. pod względem ubezpieczenia jest nieco podobna do sytuacji J. H.. Ona również oprócz pracy w gospodarstwie rolnym świadczyła pracę najemną na podstawie umowy. Stąd po osiągnięciu ustawowego wieku wniosła o ustalenie prawa do emerytury do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Organ rentowy decyzją z dnia 6 grudnia 1999 r. przyznał jej świadczenie emerytalne w niespornej wysokości. Emeryturę otrzymywała do daty śmierci współmałżonka.

J. H. zmarł w dniu 7 kwietnia 2013 r. Wdowa M. H. wystąpiła z wnioskiem o rentę rodzinną po zmarłym zarówno do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, jak i do Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych ustalił jej prawo do renty rodzinnej decyzją z dnia 30 kwietnia 2013 r.; jednocześnie wyliczył wysokość świadczenia na kwotę 831,15 zł. Świadczenie z tytułu renty rodzinnej okazało się być niższe niż świadczenie emerytalne. Zgodnie z treścią art. 95 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach w razie zbiegu u jednej osoby prawa do kilku świadczeń przewidzianych w ustawie wypłaca się jedno z tych świadczeń - wyższe lub wybrane przez zainteresowanego. Ponieważ emerytura okazała się być wyższa, to właśnie to świadczenie podlega wypłacie.

Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego także ustalił prawo M. H. do renty rodzinnej decyzją z dnia 31 stycznia 2014 r. Jednak nie podjął wypłaty ze względu na wybór przez ubezpieczoną świadczenia emerytalnego.

Na podstawie ustalonego – bezspornego między stronami – stanu faktycznego oraz przepisów prawa powołanych poniżej, Sąd Okręgowy uznał, że odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd pierwszej instancji podniósł, że J. H. na przestrzeni swego życia podlegał ubezpieczeniu społecznemu zarówno w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych, jak i w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego. Powodem takiego stanu rzeczy było pełnienie różnych funkcji zawodowych skutkujących objęciem ubezpieczeniem społecznym. Fakt, że był rolnikiem upoważniał go do podlegania obowiązkowemu ubezpieczeniu rolniczemu. Natomiast z racji zatrudnienia na podstawie umowy o pracę został objęty pracowniczym ubezpieczeniem społecznym. Okres ubezpieczenia w obu systemach był na tyle długi, że zmarły spełnił warunki do ustalenia prawa do emerytury zarówno rolniczej jak i pracowniczej. W dacie ustalenia jego uprawnienia obowiązywał przepis, który pozwalał na podwyższenie świadczenia z tytułu zbiegu uprawnień. W związku z powyższym J. H. otrzymywał emeryturę pracowniczą powiększoną o połowę emerytury rolniczej. W jego przypadku miał zastosowanie art. 107 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników,

w myśl którego do zbiegu prawa do emerytury lub renty z ubezpieczenia społecznego rolników indywidualnych i członków ich rodzin z prawem do emerytury lub renty z innego ubezpieczenia społecznego stosuje się przepisy dotychczasowe. Jednocześnie Sąd Okręgowy zwrócił uwagę, że sytuacja opisana w przepisie dotyczy osób, które uzyskały prawo do świadczenia na starych zasadach. Reguły wypłaty świadczeń rolniczych ulegały bowiem zmianom; początkowo art. 35 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i członków ich rodzin, stanowił, że rolnikowi - w wypadku zbiegu prawa do emerytury lub renty przewidzianych ustawą z prawem do innego świadczenia o charakterze rentowym - przysługiwało wybrane przez niego świadczenie, powiększone o połowę drugiego.

Dalej sąd pierwszej instancji wskazał, że śmierć J. H. spowodowała zrealizowanie się uprawnienia do renty rodzinnej jego żony M. H.. Prawo to otworzyło się zarówno w związku z jego emeryturą pracowniczą jak i rolniczą. Zgodnie bowiem z art. 65 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. nr 162, poz. 1118; powoływana dalej jako: ustawa emerytalna) renta rodzinna przysługuje uprawnionym członkom rodziny osoby, która w chwili śmierci miała ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy lub spełniała warunki do uzyskania jednego z tych świadczeń. Art. 67 wymienia osoby, które ustawodawca uznaje za uprawnione. Należą do nich: dzieci własne, dzieci drugiego małżonka oraz dzieci przysposobione, przyjęte na wychowanie i utrzymanie przed osiągnięciem pełnoletności wnuki, rodzeństwo i inne dzieci, w tym również w ramach rodziny zastępczej oraz małżonek (wdowa i wdowiec). Natomiast w myśl art. 29 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników renta rodzinna przysługuje uprawnionym członkom rodziny zmarłego:

- 1) emeryta lub rencisty mającego ustalone prawo do emerytury albo renty rolniczej z ubezpieczenia;
- 2) ubezpieczonego, który w chwili śmierci spełniał warunki do uzyskania emerytury rolniczej lub renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy; przyjmuje się, że był on całkowicie niezdolny do pracy w gospodarstwie rolnym.

2. Do renty rodzinnej są uprawnieni następujący członkowie rodziny zmarłego:

- 1) dzieci własne, dzieci drugiego małżonka oraz dzieci przysposobione,
- 2) przyjęte na wychowanie i utrzymanie przed osiągnięciem pełnoletności wnuki, rodzeństwo i inne dzieci, z wyłączeniem dzieci przyjętych na wychowanie i utrzymanie w ramach rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka,
- 3) małżonek (wdowa, wdowiec),
- 4) rodzice

- jeżeli spełniają warunki do uzyskania takiej renty w myśl przepisów emerytalnych.

Sąd Okręgowy zaznaczył, że M. H. spełniła warunki określone zarówno w art. 65 ustawy emerytalnej, jak i w art. 29 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. Stąd na podstawie decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. z dnia 30 kwietnia 2013 r. zostało ustalone jej prawo do renty rodzinnej pracowniczej, zaś na podstawie decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dnia 31 stycznia 2014 r. prawo do renty rodzinnej rolniczej. Nie nabyła jednak uprawnienia do podwyższenia świadczenia z tytułu zbiegu tych praw. W jej przypadku bowiem roszczenie o rentę rodzinną może być rozstrzygane jedynie w oparciu o obowiązujące przepisy; te zaś takiego zbiegu nie przewidują.

Sąd Okręgowy ponownie wskazał, że zasady wypłaty świadczeń rolniczych ulegały znacznym zmianom, poczynając od art. 35 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i członków ich rodzin, w którym pierwotnie (w brzmieniu Dz. U. z 1983 r., nr 40, poz. 268) postanowiono, że rolnikowi - w wypadku zbiegu prawa do emerytury lub renty przewidzianych ustawą z prawem do innego świadczenia o charakterze rentowym - przysługiwało wybrane przez niego świadczenie, powiększone o połowę drugiego. Na mocy ustawy z dnia 24 lutego 1989 r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i członków ich rodzin (Dz. U. nr 10,

poz. 53) od 1 stycznia 1989 r. wprowadzono - jako zasadę - pobieranie jednego świadczenia i odniesiono ją także do zbiegu u jednej osoby prawa do emerytury lub renty określonych w ustawie z prawem do świadczeń przewidzianych w odrębnych przepisach o ubezpieczeniu społecznym lub o zaopatrzeniu emerytalnym. Pozostawiono możliwość pobierania więcej niż jednego świadczenia w wypadku świadczenia rolniczego przysługującego równolegle z prawem do renty wojennej (kombatanckiej), wypadkowej i świadczenia zagranicznego. W ustawie zmieniającej wprowadzono przepis, który był interpretowany jako gwarancja pobierania na dotychczasowych zasadach świadczeń, do których prawo ustalono przed dniem 1 stycznia 1989 r. (art. 4 ust. 1), oraz świadczeń ustalonych po tym dniu osobom, które do dnia wejścia w życie ustawy podlegały podwójnemu ubezpieczeniu i które przekazały gospodarstwo rolne do dnia 31 grudnia 1989 r. (art. 4 ust. 2). W art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 24 lutego 1990 r. o niektórych warunkach funkcjonowania ubezpieczenia społecznego rolników i członków ich rodzin w 1990 r. (Dz. U. nr 14, poz. 90) termin określony w art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 24 lutego 1989 r. został przedłużony się do dnia 31 grudnia 1990 r. dla osób, które złożyły wnioski o przyznanie świadczenia do dnia 30 czerwca 1990 r. Natomiast zgodnie z aktualnie obowiązującym brzmieniem art. 33 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników w razie zbiegu prawa do emerytury lub renty przysługującej na podstawie ustawy z prawem do emerytury lub renty z innego ubezpieczenia społecznego, uprawnionemu wypłaca się jedno wybrane przez niego świadczenie. Sąd meriti wskazał, że M. H. złożyła stosowne oświadczenie pisemnie, mocą którego wybrała do wypłaty świadczenie z ubezpieczenia pracowniczego. Jej żądanie zostało w całości zrealizowane.

Zdaniem sądu pierwszej instancji w opisanym stanie sprawy nie może być żadnych wątpliwości co do prawidłowości zaskarżonej decyzji i dlatego oddalono odwołanie ubezpieczonej.

Z powyższym wyrokiem Sądu Okręgowego w Koszalinie w całości nie zgodziła się M. H., która w wywiedzionej apelacji zarzuciła mu:

- niewłaściwe zastosowanie przepisów określających zasady ustalania świadczeń z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych,
- błąd w logicznym rozumowaniu polegający na uznaniu, że ubezpieczona stara się o świadczenie łączne, podczas gdy skarżąca domaga się jednej renty rodzinnej, obliczonej na podstawie przysługującego jej zmarłemu mężowi świadczenia łącznego.

Podnosząc powyższe apelująca wniosła o zmianę orzeczenia w zakresie ustalenia wysokości renty rodzinnej w kwocie wynoszącej 85% wysokości świadczenia jakie otrzymywał mąż tj. 85% z sumy świadczenia pracowniczego i świadczenia rolniczego.

W uzasadnieniu skarżąca między innymi podniosła, że nie zgadza się z decyzją, według której przysługuje jej jedynie renta rodzinna z KRUS lub renta rodzinna z ZUS. Zdaniem apelującej art. 73 ustawy emerytalnej wskazuje, że renta rodzinna to odpowiedni procent świadczenia jakie przysługiwałoby zmarłemu. Natomiast zmarłemu mężowi ubezpieczonej przysługiwało świadczenie łączne z ZUS i KRUS, dlatego renta rodzinna winna stanowić 85% tego świadczenia łącznego.

W odpowiedzi na apelację Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego wniósł o jej oddalenie i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych w postępowaniu apelacyjnym podnosząc, że wyrok Sądu Okręgowego jest prawidłowy i uwzględnia w całości obowiązujące rozwiązania prawne.

Sąd Apelacyjny rozważył, co następuje:

Apelacja okazała się nieuzasadniona.

Sąd Apelacyjny w pełni podziela i przyjmuje jako własne ustalenia faktyczne poczynione przez sąd pierwszej instancji, jak również oparte na nich rozważania prawne, jednocześnie nie znajdując podstaw do uwzględnienia stanowiska apelującej. Zaznaczyć przy tym należy, że stan faktyczny niniejszej sprawy jest bezsporny między stronami, w całości został ustalony na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach organu rentowego.

Apelująca M. H. ubiega się o wypłatę renty rodzinnej po zmarłym mężu J. H. w wysokości 85% świadczenia, które mu wypłacano. Przy czym J. H. w chwili śmierci miał wypłacaną emeryturę z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w wysokości 100% oraz emeryturę rolniczą w wysokości 50% z uwagi na zbieg prawa do świadczeń. Nadto z akt KRUS wynika, że J. H. nabył prawo do renty inwalidzkiej z tytułu przekazania gospodarstwa rolnego (...) od dnia 21 maja 1987 r., jednocześnie w tym czasie pobierał już rentę inwalidzką. Świadczenia były wypłacane w zbiegu (decyzja z dnia 30 czerwca 1987 r. k. 11 akt KRUS).

W tym miejscu należy wyjaśnić, że podstawą wypłaty świadczeń w zbiegu w tym czasie (1987 r.) był art. 35 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i członków ich rodzin (Dz. U. nr 40, poz. 268), w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 1988 r., który stanowił, iż w wypadku zbiegu prawa do emerytury lub renty przewidzianych tą ustawą z prawem do innego świadczenia o charakterze rentowym rolnikowi przysługuje wybrane przez niego świadczenie, powiększone o połowę drugiego. Z dniem 1 stycznia 1989 r., na mocy ustawy z dnia 24 lutego 1989 r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i członków ich rodzin oraz o zmianie ustawy o podatku rolnym (Dz. U. nr 10, poz. 53) dokonano nowelizacji art. 35 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. wprowadzając jako generalną zasadę pobieranie tylko jednego świadczenia. Pozostawiono jedynie możliwość zbiegu świadczenia rolniczego z prawem do renty wojennej (kombatanckiej), wypadkowej i świadczenia zagranicznego. W ustawie tej zagwarantowano osobom mającym przed dniem 1 stycznia 1989 r. ustalone prawo do emerytury lub renty za przekazane gospodarstwo rolne oraz do innych świadczeń o charakterze rentowym lub emerytalnym, prawo do pobierania tych świadczeń na zasadach dotychczasowych (art. 4 ust. 1). W ustawie tej znalazł się jednak przepis, że na zasadach dotychczasowych wypłaca się również emerytury lub renty osobom, o których mowa w art. 2 i 3, jeżeli przeکاżą gospodarstwo rolne do dnia 31 grudnia 1989 r. (art. 4 ust. 2).

Wprowadzona przez ustawę z dnia 24 lutego 1990 r. o niektórych warunkach funkcjonowania ubezpieczenia społecznego rolników i członków ich rodzin w 1990 roku (Dz. U. nr 14, poz. 90), nowelizacja powyższych przepisów, przedłużyła możliwość wypłaty świadczeń rolniczych w zbiegu, z zastrzeżeniem, że wniosek o świadczenie rolnicze został zgłoszony do dnia 30 czerwca 1990 r., a gospodarstwo przekazane do dnia 31 grudnia 1990 r.

Z kolei, w ustawie z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (j. t. Dz. U. z 2013 r., poz. 1403), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 1991 r., utrzymano zasadę, że ubezpieczonemu uprawnionemu do świadczeń z tytułu emerytury rolnej i emerytury z powszechnego ubezpieczenia społecznego przysługuje wypłata jednego, wybranego przez ubezpieczonego świadczenia (art. 33 ust. 2). Wypłatę "zbiegowych świadczeń" utrzymano w razie zbiegu świadczenia z rentą wypadkową, wojenną, w związku ze służbą wojskową, ze świadczeniami z instytucji zagranicznej - według zasad określonych w odrębnych przepisach. Niemniej przepis art. 107 ustawy zagwarantował, że przy zbiegu prawa do emerytury lub renty z ubezpieczenia społecznego rolników indywidualnych i członków ich rodzin z prawem do emerytury lub renty z innego ubezpieczenia społecznego stosuje się przepisy dotychczasowe. Innymi słowy osoby, które pobierały oba świadczenia w zbiegu przed dniem 1 stycznia 1989 r., albo przed tym dniem pobierały jedno świadczenie, ale przekazały gospodarstwo rolne do dnia 31 grudnia 1990 r. są uprawnione do pobierania świadczeń na zasadach dotychczasowych.

Mając na uwadze powyższe uregulowania, J. H. - pomimo generalnej zasady pobierania tylko jednego świadczenia - korzystał ze zbiegu prawa do świadczeń. Jednocześnie podkreślić trzeba, że przyznanie prawa do obu świadczeń nie pociągało za sobą ich wypłaty w pełnej wysokości, bowiem kwestia ta została uregulowana w cytowanym powyżej art. 35 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i członków ich rodzin, który wyraźnie wskazywał, iż w wypadku zbiegu prawa do emerytury lub renty przewidzianych tą ustawą z prawem do innego świadczenia o charakterze rentowym rolnikowi przysługuje wybrane przez niego świadczenie, powiększone o połowę drugiego, mniej korzystnego świadczenia. Treść cytowanej regulacji jest jednoznaczna i nie podlega różnej wykładni. Ustawodawca jednoznacznie wskazał w nim, że w wypadku tzw. zbiegu świadczeń, uprawniony ma prawo tylko do jednego świadczenia w pełnej wysokości, natomiast drugie z nich przysługuje mu tylko w połowie. Przy czym, pomimo zmieniających się regulacji powyższy przepis nadal obowiązuje zgodnie z art. 107 ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników. Reasumując, w przypadku J. H. system ubezpieczeń

społecznych dopuszczał wypłatę świadczenia jedynie w wysokości 150%, albowiem świadczenie zbiegowie mogło być przyznane wyłącznie w wysokości 100% korzystniejszego i 50% mniej korzystnego świadczenia. Jednocześnie podkreślić trzeba, że przepisy systemu emerytalnego nie przewidują i nigdy nie przewidywały wypłaty emerytur i rent w zbiegu w wysokości 200%.

W związku z powyższym M. H. ubiegając się o wypłatę renty rodzinnej po J. H. w wysokości 85% każdego ze świadczeń, które przysługiwało jej mężowi ubiega się o wypłatę świadczenia w wysokości przekraczającej wysokość świadczeń pobieranych przez zmarłego. Takie żądanie jest przeciwne samej naturze renty rodzinnej, bowiem uprawnienie apelującej kształtowałaby się korzystniej niż prawo własne jej męża. Zaznaczyć w sprawie należy, że renta rodzinna jest świadczeniem przewidzianym w ubezpieczeniach emerytalnym, rentowym i wypadkowym, zarówno w ubezpieczeniu pracowniczym (art. 65 i następnie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych), jak i rolniczym (art. 29 i następnie ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników). Przysługuje z tytułu utraty żywiciela. Jest świadczeniem pochodnym w takim znaczeniu, że warunkiem koniecznym nabycia do niej prawa jest posiadanie prawa do emerytury lub renty przez zmarłego ubezpieczonego. Zasadniczą funkcją renty rodzinnej jest dostarczenie członkom rodziny zmarłego (pracownika, emeryta, rencisty) środków utrzymania niezbędnych do zaspokojenia ich podstawowych potrzeb. Stanowi rekompensatę dochodu utraconego wskutek śmierci osoby bliskiej.

Skoro na podstawie aktualnie obowiązujących przepisów (w chwili śmierci J. H.) obowiązuje zasada pobierania jednego świadczenia (art. 95 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. i art. 33 ust. 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r.), to żądanie M. H. jest pozbawione podstaw prawnych.

Nadto Sąd Apelacyjny w całości podziela stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z dnia 5 lipca 2001 r., II UKN 479/00 (OSNP 2003/8/207), że przy ustalaniu podstawy wymiaru renty rodzinnej nie sumuje się kwot świadczeń przysługujących z różnych tytułów i z różnych rodzajowo ubezpieczeń społecznych. W uzasadnieniu tego orzeczenia Sąd Najwyższy między innymi wyjaśnił, że sumowanie kwot świadczeń przysługujących zmarłemu z różnych tytułów i z różnych rodzajowo ubezpieczeń do ustalenia podstawy wymiaru renty rodzinnej prowadziłoby wprost do obejścia wyrażonej generalnie w art. 95 ustawy emerytalnej, a potwierdzonej przepisami szczególnymi (...) zasady wypłaty, w razie zbiegu prawa do świadczeń, jednego z nich - wyższego lub wybranego przez ubezpieczonego.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako nieuzasadnioną w całości (punkt 1).

Ponadto - dla porządku - Sąd Apelacyjny wskazuje, że w uzasadnieniu wyroku sąd pierwszej instancji błędnie wskazał podstawę prawną oddalenia odwołania, stanowi ją bowiem art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., a nie art. 477 § 2 k.p.c. Takiego przepisu Kodeks postępowania cywilnego nie zawiera.

O kosztach postępowania apelacyjnego, Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. zgodnie, z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu), przy czym sąd rozstrzyga o kosztach w każdym orzeczeniu kończącym sprawę w instancji (art. 108 § 1 k.p.c.). Do celowych kosztów postępowania należy, między innymi, koszt ustanowienia zastępstwa procesowego, który w sprawach o świadczenia z ubezpieczenia społecznego, wynosi 60 zł, zgodnie z § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (j. t. Dz. U. z 2013 r., poz. 490). Zatem, skoro oddalono apelację ubezpieczonej, uznać należało, że przegrała ona postępowanie odwoławcze w całości, a wobec tego, zasądzono od ubezpieczonej na rzecz organu rentowego zwrot kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym – 120 zł, zgodnie z § 12 ust. 1 pkt. 2 powołanego rozporządzenia (punkt 2).

del. SSO Beata Górka SSA Barbara Białecka SSA Urszula Iwanowska